An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

Gradimo zajedno za budućnost

eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisasee.com

ROYAL HASKONING

VNG
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
Gradimo zajedno za budućnost

Izdvojeno sakupljanje i reciklaža u svetlu Zakona o ambalaži i ambalažnom otpadu

eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisasee.com

ROYAL HASKONING

VNG
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Sistem "Odgovornost proizvođača"

- Vlada postavlja ciljeve i kvote za odvojeno sakupljanje i reciklažu
- Generatori otpada su odgovorni za ispunjavanje kvota
- Generatori otpada uspostavljaju "Operatere" i plaćaju im za sakupljanje i reciklažu koja je je obavljena kod reciklera
- Operateri sakupljaju otpad od korisnika i ugovaraju njegovu isporuku reciklerima
- (Operateri mogu uspostavljati ugovore sa JKP-ovima i preuzimati otpadni materijal od njih, ali obično uspostavljaju svoje vlastite kanale za izdvojeno sakupljanje pojedinih frakcija otpada)
- Vlada vrši kontrolu i nadzor kako bi obezbedila da su ciljevi (kvote) dostignuti

Sistem naknade po proizvodu (naknada za ambalažu)

- Sprovodi se od strane Vlade
- Vlada uvodi naknadu po proizovdu (naknada za ambalažu) za proizvođače i uvoznike (= oni koji prvi uvode materijal na tržište)
- Prihodi od naknade po proizvodu idu u Fond za zaštitu životne sredine
- Fond za zaštitu životne sredine subvencioniše autorizovane sakupljače
- Fond za zaštitu životne sredine subvencioniše i reciklere
- Generatori otpada nisu direktno odgovorni za dostizanje ciljeva

Napomena: Uloge u pomenuta dva sistema su upravo izmenjene

- U sistemu odgovornosti proizvođača generatori otpada su odgovorni za izdvojeno sakupljanje, dostavu frakcije otpada recikleru i za naknadu (Operaterima) u sistemu. Vlada ne finasira celokupni sistem, samo nadgleda da li se dostižu kvote.

- U sistemu naknade po proizvodu (naknade za ambalažu), Vlada (tj. Fond za zaštitu životne sredine) određuje agente za izdvojeno sakupljanje i reciklažu i obezbeđuje finasiranje njihovog rada. Generatori otpada nisu odgovorni za izdvojeno sakupljanje i dopremu otpada reciklerima otpada.

Obaveze u ova dva sistema

- **Obaveze su ograničene na one koji su odgovorni za dostizanje kvantitivnih ciljeva:**
  - Generatori otpada u sistemu odgovornosti proizvođača i
  - Fond za zaštitu životne sredine i njegovi agenti u sistemu naknade po proizvodu

- ***Napomena: JKP-ovi nemaju direktnu odgovornost / obaveze ni u jednom od ova dva sistema. Operateri mogu, po sopstvenom nahođenju da zaključe ugovore sa JKP-ovima***

- ***Napomena: nema obaveza za korisnike niti je ona uobičajena u bilo kom od ova dva sistema***

Sistem odgovornost proizvođača

LEGENDA:

Obavezna uloga

Moguća uloga

eptisa
ROYAL HASKONING
VNG

Sistem odgovornosti proizvođača

LEGEND:

Obavezna uloga

Moguća uloga

Zakon o ambalažnom otpadu u Srbiji

- Uspostavljena je razlika između komunalnog i nekomunalnog ambalažnog otpada

- Nekomunalni ambalažni otpad je po definiciji otpad koji nije sakupljen od strane JKP-a "Nekomunalni otpad" je "primarni i sekundarni ambalažni otpad ..../iz/ proizvodnog procesa, trgovine, usluga i ostalih aktivnosti gde nije sakupljen od strane JKP-a ...." Član 5)

- Komunalni ambalažni otpad je po definiciji otpad sakupljan od strane JKP-a

Odgovornost za komunalni otpad

- Krajnji korisnici – odnosno domaćinstva, komercijalne ustanove, institucije – moraju (obavezni su) da vrše separaciju otpada (Član 20)
- Ovo podrazumeva da su JKP-ovi obavezni da odvojeno preuzimaju komunalni ambalažni otpad (premda to nije rečeno eksplicitno)
- Ovo, takođe podrazumeva da su JKP-ovi odgovorni za dostavu izdvojenog ambalažnog otpada reciklerima

Odgovornosti za nekomunalni otpad

- Sa pravom krajnjih korisnika da vrate ambalažni otpad dobavljačima i drugim generatorima otpada (Član 18) tako prikupljeni (što je obaveza dobavljača) otpad postaje nekomunalni otpad.
- Član 18 zabranjuje prebacivanje nekomunalnog otpada JKP-ovima "dok se to ne propiše posebnim sporazumom"
- Generatori otpada i njihovi "Operateri" moraju da uspostave sistem sakupljanja nekomunalnog ambalažnog otpada
- Generatori otpada, takođe, moraju da dostave ambalažni otpad reciklerima (Članovi 23 i 24)

Uloga Fonda za zaštitu životne sredine

- **Prima novac od naknada na proizvode od Generatora otpada**
- **Koristiće ove prihode za "upravljanje otpadom" u globalu (generalno)**
- **Razlika u odnosu na Nacionalnu strategiju upravljanja otpadom: "Sakupljanje i obrada .../posebnih tokova otpada/ .... će biti sprovedeno preko entiteta koji imaju dozvolu za upravljanje otpadom i koji će primati nakanadu od strane Fonda za ove usluge."**
- ***Napomena: Zakon o ambalažnom otpadu ovo ne pominje, ni uloge ni agente (entitete, organizacije)***
- ***Napomena: Nema operatera kao agenta Fonda u Zakonu o ambalažnom otpadu, jedini operateri su agenti generatora otpada.***

Dva toka ambalažnog otpada prema reciklerima

- **Komunalni otpad:** korisnici → JKP → recikleri
- **Nekomunalni otpad**:
  - operateri / generatori otpada → recikleri
    ili
  - Korisnici ka prodavcima / drugim generatorima otpada → recikleri, ili
  - Prodavci i dobavljači → Operateri → recikleri

Napomena: operateri moraju da prihvate otpad od krajnjih korisnika, ali ne i od JKP-ova

Tokovi ambalažnog otpada u Srbiji

Ko je odgovoran za dostizanje ciljeva?

- Napomena: EU ciljevi ne prave razliku između komunalnog i nekomunalnog otpada
- Kako se odgovornost za izdvajanje otpada može podeliti
  - između generatora otpada i JKP-ova?
  - između različitih kategorija generatora otpada?: "Proizvođači, uvoznici, pakeri / punioci / dobavljači"
- Kako se odgovornost da se izdvojeni otpad dopremi reciklerima može podeliti između prethodno pomenutih.

Napomena: "obveznik" tj. onaj koji je odgovoran definiše kao lice koje prvi put stavlja proizvod na tržište: proizvođač ili uvoznik (isključivo)

Koji su finasijski podsticaji?

- **Zašto bi krajnji korisnici išli van svojih redovnih načina na koji zbrinjavaju otpad da bi dopremili otpad do dobavljača / generatora otpada?**

  Napomena: Ovo je u redu u sistemu depozita, međutim generatori otpada nisu u obavezi da plaćaju za dopremljeni (vraćeni) ambalažni otpad

- **Zašto bi generatori otpada išli van svojih redovnih puteva zbrinjavanja otpada – osim ako nisu odgovorni za dostizanje brojčanih ciljeva?**

Koji su troškovi i ko ih plaća?
za komunalni otpad

Troškovi:

- Troškovi krajnjih korisnika za vreme i potrebna sredstva za izdvojeno sakupljanje
- JKP-ovi za investiranje u opremu i rad sistema za izdvojeno sakupljanje od krajnjih korisnika
- JKP-ovi za dopremu ambalažnog otpada reciklerima
- JKP-ovi za skladištenje, odnosno zbrinjavanje otpada koji se ne može prodati

Ko plaća (pokriva troškove)?

- Krajnji korisnik kroz veće cene komunalnih usluga
- Opštine kroz veće subvencije JKP-ovim, tj. poreski obveznici

Koji su troškovi i ko ih plaća?
za nekomunalni otpad

Troškovi generatora otpada:

- Sakupljanje i transport od krajnjih korisnika
- Skladištenje: investicioni i operativni troškovi
- Doprema otpada reciklerima
- Plaćanje recikleru da prihvati otpad?

Ko plaća (pokriva troškove)?

- Generatori otpada za naknadu na proizvod
- Generatori otpada za troškove sopstvenih sistema
- Troškovi se prebacuju na potrošače i poreske obveznike / ili niži profiti

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

PLANA

Municipal Infrastructure Support Programme
Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
Gradimo zajedno za budućnost

An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
Gradimo zajedno za budućnost

PIROT

eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisasee.com

ROYAL HASKONING

VNG
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Kontakt

Paul Dax
Viši Institucionalni Savetnik
381 63 45 24 34
381 11 36 90 987
pdax@misp-serbia.rs
www.misp-serbia.rs

Hvala na pažnji!